

SweFinTechs remissvar till Ett statligt identitetskort

Om SweFinTech

The Swedish Financial Technology Association ("SweFinTech") är en branschförening för svenska fintechbolag som samlar över 100 bolag inom fintechbranschen med syfte att stärka det svenska finansiella ekosystemet och skapa en välfungerande marknad för svenska fintechbolag. Våra medlemmar utgörs av företag inom betalningar, krediter, crowdfunding, investeringar med mer.

Övergripande ansats:

SweFinTech välkomnar förslagen om ett statligt identitetskort och en statlig e-legitimation.

Tillförlitlig elektronisk identifiering är en viktig förutsättning för ett välfungerande digitalt samhälle och har särskild betydelse för finansiella tjänster. Säker identifiering bidrar till att skydda kunder, förebygga bedrägerier och ge företag förutsättningar att uppfylla sina rättsliga skyldigheter.

En statlig e-legitimation kan stärka tillgången till säker digital identifiering och utgöra ett ytterligare alternativ på den svenska marknaden. Samtidigt är det viktigt att utformningen och genomförandet tar hänsyn till den befintliga marknaden och förutsättningarna för både offentliga och privata aktörer.

SweFinTech vill särskilt framhålla följande utgångspunkter:

För det första, bör den statliga e-legitimationen utformas så att den värnar en öppen och konkurrenskraftig marknad för digital identifiering, med utrymme för både offentliga och privata lösningar. Det utgör även en viktig del av resiliensperspektivet.

För det andra, bör villkoren för privata aktörers användning av den statliga e-legitimationen vara tydliga, förutsägbara och proportionerliga.

För det tredje, behöver företagens möjligheter att på ett säkert och rättsligt hållbart sätt kontrollera identitetshandlingars giltighet och verifiera relevanta identitetsuppgifter tydliggöras. Detta är viktigt för att möjliggöra effektiva identitetskontroller och ge finansiella företag förutsättningar att uppfylla sina skyldigheter avseende bland annat kundkännedom och åtgärder mot penningtvätt.

För det fjärde, bör den statliga e-legitimationen utvecklas i nära överensstämmelse med EU ramverk för digital identitet och den europeiska digitala identitetsplånboken (European Digital Identity Wallet). Den svenska lösningen bör främja gränsöverskridande interoperabilitet och undvika tekniska eller regulatoriska särkrav som innebär att företag verksamma i flera EU-länder behöver utveckla och upprätthålla parallella processer för digital identifiering.

För det femte, bör berörda företag involveras i det fortsatta genomförandet och ges tydlig information och tillräcklig framförhållning inför eventuella tekniska anpassningar och nya krav.

Konkurrens och valfrihet på marknaden för digital identifiering

SweFinTech anser att den statliga e-legitimationen bör utformas och införas på ett sätt som värnar en öppen och konkurrenskraftig marknad för digital identifiering. En statlig lösning kan bidra till ökad tillgång till säker elektronisk identifiering, samtidigt som det är viktigt att den ger utrymme för både offentliga och privata aktörer.

De privata e-legitimationstjänster som redan finns på marknaden är etablerade och har en viktig funktion i det digitala samhället. Den statliga e-legitimationen bör därför komplettera, snarare än att tränga undan, befintliga privata lösningar. Privata aktörer bör även fortsättningsvis ha möjlighet att utveckla och tillhandahålla alternativa lösningar.

Regelverket och genomförandet bör utformas så att de inte skapar onödiga hinder för konkurrens, innovation eller utvecklingen av nya tjänster. En marknad där flera aktörer kan erbjuda lösningar för identifiering och autentisering kan bidra till ökad valfrihet och ge företag bättre förutsättningar att utveckla tjänster utifrån sina kunders och verksamheters behov.

Villkor för privata aktörers användning av den statliga e-legitimationen

Villkoren för privata aktörers användning av den statliga e-legitimationen behöver vara tydliga, förutsägbara och proportionerliga i förhållande till de säkerhetsrisker som ska hanteras.

Promemorian föreslår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska kunna meddela föreskrifter om villkoren för användningen av e-legitimationen. Eftersom villkoren kan påverka privata aktörers möjligheter att integrera lösningen i sina tjänster är det viktigt att kraven utformas med hänsyn till företagens tekniska och verksamhetsmässiga förutsättningar.

Promemorian anger som exempel på möjliga villkor att biometriska uppgifter ska kontrolleras när e-legitimationen används för att skaffa en annan e-legitimation eller vid betalningstransaktioner över ett visst belopp (avsnitt 6.6 och 9.9.3). Sådana villkor kan innebära att förlitande parter behöver ta emot och hantera känsliga personuppgifter, vilket aktualiserar frågor om rättslig grund och krav på tydligt lagstöd. Det är därför angeläget att villkoren föregås av en konsekvensutredning och samråd med berörda branscher.

Villkoren bör vara teknikneutrala och förenliga med de krav på stark kundautentisering som redan gäller för betaltjänster. Vidare bör kriterierna för vilka aktörer som får använda e-legitimationen vara transparenta, förutsägbara och icke-diskriminerande och inte utformas på ett sätt som missgynnar privata e-legitimationer.

Det bör även tydligt framgå för vilka användningsområden den statliga e-legitimationen får användas, vilken tillgänglighet anslutna aktörer kan förvänta sig samt vilka krav som gäller för certifiering och anslutning till lösningen. Tydlig information om dessa förutsättningar är viktig för att företag ska kunna bedöma om och hur e-legitimationen kan integreras i deras tjänster samt vilka tekniska och organisatoriska anpassningar som kan krävas.

Otydliga eller oproportionerliga villkor riskerar att medföra onödiga anpassningskostnader och försvåra användningen av lösningen. Därför bör berörda företag ges möjlighet att lämna synpunkter när de närmare villkoren utformas. Det är även viktigt att kraven kommuniceras i god tid, så att företagen kan bedöma vilka anpassningar som krävs och planera genomförandet.

Identitetskontroller och verifiering av identitetshandlingars giltighet

SweFinTech välkomnar förslaget att uppgifter om giltigheten hos pass och statliga identitetskort ska kunna lämnas ut genom direktåtkomst. Tillgång till sådana uppgifter kan underlätta företagens identitetskontroller och bidra till att motverka identitetsrelaterade bedrägerier.

För finansiella företag handlar identitetskontroller inte enbart om att fastställa att en person är den som personen uppger sig vara eller att kontrollera att en identitetshandling är giltig. Företagen behöver också kunna verifiera de identitetsuppgifter som de enligt tillämpliga regler om åtgärder mot penningtvätt och kundkännedom är skyldiga att inhämta och kontrollera.

När relevanta identitetsuppgifter finns hos en myndighet men inte kan hämtas in eller tillförlitligt verifieras digitalt, kan kunden behöva lämna ytterligare fysisk dokumentation även efter att ha genomgått en säker elektronisk identifiering. Detta kan skapa onödig administration, öka behovet av manuell hantering och begränsa nyttan av de digitala identitetslösningar som redan finns i Sverige.

För att förslaget ska få avsedd effekt behöver det därför vara tydligt hur företag med legitima behov av att kontrollera identitetshandlingar kan få tillgång till uppgifterna. De praktiska förutsättningarna för direktåtkomst, inklusive hur kontrollfunktionen ska tillhandahållas och användas, har betydelse för vilken nytta företagen kan få av lösningen.

Därför bör det fortsatta arbetet med Sveriges digitala identitetsinfrastruktur beakta hur reglerade företag, när det finns ett legitimt behov och rättsligt stöd, på ett säkert, tillförlitligt och proportionerligt sätt kan verifiera relevanta identitetsuppgifter digitalt. Det bör även övervägas hur sådana uppgifter kan tillhandahållas eller intygas på ett sätt som begränsar utlämnandet av personuppgifter till vad som är nödvändigt för det aktuella ändamålet.

En ändamålsenlig utformning kan bidra till effektivare kontroller, minska onödig manuell hantering och ge företag bättre möjligheter att förebygga bedrägerier, samtidigt som tillämpliga krav på säkerhet och skydd för personuppgifter upprätthålls.

EU-anpassning och gränsöverskridande interoperabilitet

Den statliga e-legitimationen bör utvecklas i nära överensstämmelse med EU ramverk för digital identitet och den europeiska digitala identitetsplånboken. Gränsöverskridande interoperabilitet är viktig för att underlätta digital identifiering inom EU och minska risken för att företag som verkar på flera nationella marknader behöver upprätthålla parallella tekniska lösningar och identifieringsprocesser.

SweFinTech anser därför att den svenska lösningen bör utformas med hänsyn till gemensamma europeiska standarder och till behovet av att undvika onödig nationell fragmentering. Detta kan bidra till bättre förutsättningar för företag att utveckla och tillhandahålla digitala tjänster över nationsgränserna.

Konsekvenser för företag och genomförande

Företagens praktiska förutsättningar behöver beaktas i det fortsatta genomförandet. Promemorian bedömer att förslagen kan leda till kostnadsbesparingar genom enklare identitets- och giltighetskontroller och att de inte medför kostnader för företag i allmänhet. Den faktiska nyttan kommer dock att bero på hur lösningarna utformas, vilka villkor som ställs och hur tillgängliga funktionerna blir för berörda företag.

För att säkerställa att lösningarna fungerar i praktiken bör berörda aktörer involveras vid utformningen av de tekniska lösningarna och de närmare föreskrifterna. En sådan dialog bidrar till att identifiera praktiska utmaningar i ett tidigt skede och ta hänsyn till företagens olika verksamheter och tekniska förutsättningar. Företagen behöver tydlig information och god framförhållning för att kunna tillämpa kraven effektivt och med minskad administrativ börda.

Avslutningsvis är det viktigt att berörda företag involveras i det fortsatta genomförandet och ges tillräcklig framförhållning inför eventuella tekniska anpassningar och nya krav. Den svenska lösningen bör vidareutvecklas i linje med EU:s ramverk för digital identitet och främja gränsöverskridande interoperabilitet.

Roslana Cederhage

Generalsekreterare

SweFinTech